

Recensie: Marja Schouten

Oscar Hammerstein: 'Ik heb de tijd' Autobiografie van een eigenzinnig advocaat. Uitgeverij Meulenhoff, Amsterdam 2013, ISBN 978-90-290-8902-9 www.meulenhoff.nl (Hiv/Aids/ ED/1)

Soort boek/Stijl/Aandoening

Het betreft een autobiografie van Oscar Hammerstein. Naast zijn ervaringen als advocaat vertelt hij openhartig over zijn besmetting met het hiv-virus en de directe gevolgen daarvan.

Hammerstein hanteert een fraaie stijl en beschikt over een flinke dosis, soms vileine, humor. Een genot om te lezen.

Over de schrijver

Oscar Hammerstein is op een aantal vooraanstaande advocatenkantoren als medewerker en compagnon werkzaam geweest. Hij heeft veel spraakmakende zaken behandeld.

Samen met zijn voormalige compagnon Gerard Spong, schreef hij het boek *Vervolg ze tot in de hel,* over de haat zaai aangifte van Fortuyn.

Korte beschrijving

Hammerstein beschrijft zijn leven aan de hand van drie cruciale gebeurtenissen.

In **1988** krijgt hij van zijn arts te horen dat hij seropositief is. Deze mededeling gold toen nog als een doodvonnis. Hooguit drie jaar gaf zijn dokter hem toen. 25 jaar later leeft Hammerstein nog steeds. Hij gaat sporten, gezond leven en laat de drank staan. Op advies van dr. Danner (dé aidsspecialist in het AMC), gaat Hammerstein naar Amerika om zich te laten behandelen door dr. Ho, die een middel (een cocktail van aidsremmers) ontdekt heeft om aids buiten de deur te houden. De advocaat heeft de financiële middelen om te reizen en behandelingen te ondergaan. Uiteindelijk wordt dit zijn redding. Deze cocktail was in Nederland nog niet verkrijgbaar. Uiteindelijk mag Hammerstein de medicijnen in Nederland invoeren met toestemming van de minister van Volksgezondheid Els Borst, die er tevens voor heeft gezorgd dat de aidsremmers zonder al te langdurige procedures ook op de Nederlandse markt konden verschijnen.

In **1994** belandt Hammerstein in de gevangenis op verdenking van witwassen van crimineel geld. Hij zit 42 dagen vast, wordt pardoes uit de maatschap gezet terwijl zijn schuld niet bewezen is. Zijn kantoorgenoten bij Boekel De Nerée laten hem als een baksteen vallen. Met zijn overlevingsinstinct vecht hij keihard terug en wordt uiteindelijk op alle punten vrijgesproken. Hammerstein beschrijft ook de dubieuze rol van een aantal rechtsdienaren en media. Vooral de *De Telegraaf*, die hem paginagroot als maffia-advocaat neerzet terwijl het bericht over zijn vrijspraak zo ongeveer tussen de rouwadvertenties belandt, krijgt een veeg uit de pan.

Op 6 mei **2002** wordt zijn goede vriend Pim Fortuyn vermoord. Ook deze gebeurtenissen raakt hem diep.

Het boek is gelardeerd met anekdotes uit zijn Leidse studententijd en openhartige verhalen over vrienden en familie.

Wat viel op:

Hammerstein geeft een goed inkijkje in het reilen en zeilen van de juridische wereld, al zijn de verhalen niet altijd even consistent. Hij rept bijvoorbeeld met geen woord over de brouille tussen hem en Gerard Spong. Ook presenteert hij zichzelf als een buitengewoon kundig en respectabel advocaat; hoewel hij voor 50% arbeidsongeschikt is hij blijktbaar wel in staat om op grote voet te leven.

Citaten:

(pag.91/92 'Elke aidspatiënt, uitgemergeld door de ene na de andere ziekte, verscheen na verloop van tijd steeds minder op straat...Het laatste stadium van de ziekte is verschrikkelijk...Creperend kwamen ze aan hun einde...Ze waren totaal hulpeloos...Dat alles werd ook nog eens versterkt door het drama dat velen het geheim moesten houden. Niet dat een patiënt met een ratel door de stad moest gaan, maar het scheelde toch niet veel. Mensen vroegen zich af of ze aidspatiënten wel een hand konden geven of uit hetzelfde kopje konden drinken...'

(pag.101) 'Onwetendheid maar bovenal domheid gecombineerd met godsdienstwaanzin maakten van aidspatiënten leprozen die uit de samenleving werden verstoten.'

(pag. 289) 'De periode in het huis van bewaring en de strafrechtelijke vervolgingen hadden er flink ingehakt. Het aftakelingsproces dat aids wordt genoemd, was ingezet en leek onontkoombaar. Een aantal keren werd ik opgenomen op de aidsafdeling van het AMC...In 1995 was een hiv-besmetting nog altijd ongeneeslijk...'

(pag.299) 'De strafrechtelijke vervolging had veel gevolgen voor mij. Mijn gezondheid was geruïneerd als gevolg van de spanningen rond mijn strafzaak, maar ook door de slechte omstandigheden in het huis van bewaring.. Mijn reputatie als advocaat was vernietigd. Mijn maatschappelijke positie was ik kwijt.'

Recensies:

'Memoires Hammerstein, fraai opgeschreven, geen goed boek...Een topadvocaat zou ik hem niet meteen noemen, maar kleurrijk is hij zeker.'(Gerlof Leistra, *Elsevier*)

'Hij maakt kleurrijke zinnen en weet heerlijke nostalgische beelden op te roepen. Het boek leest lekker weg. Alle bekende namen en kantoren komen voorbij. De valse nuchtere steekjes onder de gordel aan het adres van Nina Brink, Fred Teeven en Rutger Schimmelpenninck zijn vermakelijk...Ik vraag me wel af met welk doel Hammerstein het boek heeft geschreven. Was het therapeutisch? Zoekt hij aandacht? Is het wraak? Of wil hij na twintig jaar alsnog zijn onschuld bewijzen?' (Ilona Tjon Poen Gie).

Extra:

Zie interview Pauw &Witteman, 30 januari 2014.